

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní úprava spojování exekučních řízení

K 1. lednu 2013 nabyla účinnosti novela zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“) v podobě zákona č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „novela“). Tato novela vnesla do příslušné právní úpravy exekučního řízení značné množství změn, mezi nimiž figuruje i nová právní úprava spojování exekučních řízení.[1]

Spojování exekučních řízení do účinnosti předmětné novely nebylo výslovně upraveno. Na spojování exekučních řízení se tak ve smyslu ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu, dle kterého *„nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu,“*[2] použila právní úprava obsažená v zákoně č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále jen „občanský soudní řád“), konkrétně pak ustanovení § 112 tohoto zákona. Dle zmíněného ustanovení § 112 občanského soudního řádu v zájmu hospodárnosti řízení může soud, resp. soudní exekutor spojit ke společnému řízení věci, které byly u něho zahájeny a skutkově spolu souvisí nebo se týkají týchž účastníků.[3] V případě, že v návrhu na zahájení řízení jsou uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, nebo odpadnou-li důvody, pro něž byly věci soudem, resp. soudním exekutorem spojeny, může soud, resp. soudní exekutor některou věc vyloučit k samostatnému řízení.[4] O případném spojení exekučních řízení ve fázi do vydání usnesení o nařízení exekuce rozhoduje exekuční soud. Ve stádiu provádění exekuce, tj. po vydání usnesení o nařízení exekuce a jeho doručení pověřenému soudnímu exekutorovi však již o případném spojení exekučních řízení nerozhoduje exekuční soud, nýbrž pověřený soudní exekutor.[5]

Rozhodující subjekt, ať už jím je příslušný exekuční soud či pověřený soudní exekutor, o případném spojení exekučních řízení rozhoduje usnesením, proti němuž ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 52 odst. 1 exekučního řádu není odvolání přípustné.[6] O případném spojení exekučních řízení rozhodující subjekt může rozhodovat z vlastní iniciativy, nejčastěji tak však činí na základě návrhu některého z účastníků exekučního řízení (v praxi obvykle povinného), jenž by kromě obecných náležitostí dle ustanovení § 42 odst. 4 občanského soudního řádu měl mj. obsahovat i specifikaci exekučních řízení, jejichž spojení je navrhovatelem požadováno. Na tomto místě nelze – i přes četnou judikaturu zejména Ústavního soudu České republiky zabývající se problematikou spojování exekučních řízení[7] – nezdůraznit, že daná úprava spojování (nejen) exekučních řízení rozhodujícím subjektu nestanovuje povinnost věci vhodné ke spojení automaticky spojovat. Ano, je pravdou, že příslušná judikatura poměrně vehementním způsobem rozhodujícím subjektům naznačuje, jakým směrem by se v otázce spojování exekučních řízení měly ubírat. Samotné rozhodnutí o případném spojení, resp. nespojení exekučních řízení v konkrétním případě však již ponechává čistě na rozhodujících subjektech. Ani ve vztahu ke spojování exekučních řízení totiž nelze opomenout, že rozhodující subjekty, primárně pak pověřený soudní exekutor vykonává exekuční činnost ve smyslu mj. ustanovení § 2 exekučního řádu nezávisle. Přičemž dle ustanovení § 46 odst. 1 exekučního řádu je jeho povinností v exekuci postupovat rychle a účelně a dbát při tom ochrany práv všech účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem, tj. nejen povinného jako nejčastějšího navrhovatele spojení exekučních řízení.[8]

Odišná situace nastala až s účinností předmětné novely (mj.) exekučního řádu, která již výslovně počítá s právní úpravou spojování přímo a jen exekučních řízení upravenou v ustanovení § 37 odst. 3

až 5 exekučního řádu (ve znění novely). Ještě než přistoupím ke stručnému představení této nové právní úpravy, považuji za nutné zdůraznit následující. Dle intertemporálních ustanovení se řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti novely (až na výjimky, mezi něž však nepatří ustanovení § 37 exekučního řádu) dokončí podle dosavadních předpisů, čímž se v případě spojování exekučních řízení rozumí ustanovení § 112 občanského soudního řádu. Nová právní úprava se tak použije pouze a jen na spojování exekučních řízení zahájených ode dne nabytí účinnosti předmětné novely (včetně).[9]

Nová právní úprava rozlišuje dva druhy spojování exekučních řízení a to tzv. zákonné a návrhové spojování. Zákonné spojování, neboli tzv. spojování ex lege, je upraveno v ustanovení § 37 odst. 3 exekučního řádu ve znění novely, dle kterého se každé další řízení zahájené oprávněným proti témuž povinnému[10] u stejného exekutora[11] dříve, než zanikne oprávnění exekutora k vedení předchozí exekuce, spojuje s předchozí exekucí ke společnému řízení, a to ode dne podání návrhu s tím, že v zájmu hospodárnosti řízení může pověřený soudní exekutor takto sloučenou věc následně (usnesením) vyloučit k samostatnému řízení. Ke spojení exekučních řízení vedených mezi týmiž oprávněným a povinným u stejného soudního exekutora tedy dochází, lze říci, že automaticky, tj. aniž by v daném případě bylo nutné vydat usnesení o spojení daných exekučních řízení.[12] V případě exekučních řízení zahájených ode dne nabytí účinnosti předmětné novely (včetně), která nejsou vedena u jednoho exekutorského úřadu, resp. jejichž provedením není pověřen tentýž soudní exekutor, pak spojování ex lege nepřichází v úvahu. Na místo toho se zde uplatní v ustanovení § 37 odst. 4 a 5 exekučního řádu (ve znění novely) upravené návrhové spojování exekučních řízení. Dle ustanovení § 37 odst. 4 exekučního řádu (ve znění novely) *„jsou-li exekuční řízení proti témuž povinnému vedena u více exekutorů nebo zahájí-li další oprávněný u téhož exekutora exekuční řízení proti témuž povinnému, exekuční soud tato řízení spojí na návrh povinného ke společnému řízení, a) je-li oprávněným osoba, jež byla věřitelem povinného v době vzniku vymáhané pohledávky, nebo její právní nástupce, a řízení již nebyla spojena podle odstavce 3,[13] b) je-li předmětem jednotlivých spojovaných řízení vymožení peněžitého plnění nepřevyšujícího částku podle § 202 odst. 2 občanského soudního řádu a c) jsou-li proti povinnému vedena alespoň 2 exekuční řízení podle písmene a).“*[14] To, který soudní exekutor takto spojené exekuční řízení povede, určí exekuční soud nyní již v obligatorně vydaném konstitutivním usnesení o spojení. Soudnímu exekutorovi, který spojené exekuční řízení nepovede, poté náleží náhrada účelně vynaložených hotových výdajů, o nichž příslušný exekuční soud rozhodne v usnesení o spojení. V zájmu hospodárnosti však exekuční soud rovněž může exekuční řízení nespojit, vyžaduje-li to stav těchto řízení nebo v případě, že se exekuční řízení ke spojení zjevně nehodí.[15]

Otázka hospodárnost případného spojení, resp. nespojení exekučních řízení je přitom primární jak ve vztahu ke „staré“, tak částečně i novelizované právní úpravě spojování exekučních řízení (zejména pak její návrhové formě). Ačkoliv je v praxi hospodárnost převážně spojována, někdy dokonce i zcela zaměřována s problematikou nákladů exekuce, včetně nákladů oprávněného v exekučním řízení, nelze opomenout, že ve své podstatě je tato problematika mnohem širší, tj., že oblast „pouhých“ nákladů značně přesahuje,[16] neboť zahrnuje například i to, zda se spojovaná exekuční řízení nacházejí ve stejné procesní fázi, zda v nich figuruje stejný exekuční soud, resp. soudní exekutor, stejný subjekt na straně oprávněného a povinného, resp. zda-li jsou tyto osoby zastoupeny stejným právním zástupcem, dále pak, zda jsou předmětná exekuční řízení vedena pro stejná (peněžitá, nepeněžitá, opakující se) plnění, stejně jako to zda vyžadují obdobné, resp. obdobně složité postupy a způsoby provádění či to, zda podléhají stejné právní úpravě. V tomto kontextu tak například nelze, resp. by nemělo být a v praxi se rovněž ukazuje, že není za hospodárné považováno například spojení exekučního řízení vedeného u Okresního soudu „X“ s exekučním řízením vedeným u Okresního soudu „Y“, spojení exekučního řízení vedeného u pověřeného soudního exekutora „A“ s exekučním řízením, jehož provedením byl pověřen soudní exekutor „B“, spojení doposud nenařizené exekuce, resp. exekuce, k níž doposud nebyl příslušný soudní exekutor pověřen, s již nařízeným exekučním řízením apod.

Shora naznačené však nelze považovat za kompletní nastínění nehospodárnosti spojování exekučních řízení. V praxi lze setkat i s mnohými dalšími mnohdy velmi odlišnými právními názory na danou oblast. Problematika spojování exekučních řízení je tak spíše než otázkou generalizace záležitostí konkrétní (nikoliv svévolné) právní praxe, resp. situace.

Mgr. et Bc. Petra Konečná

-
- [1] Zákon č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- [2] Zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] Tj. stejného oprávněného a povinného. Totožnost účastníků je v tomto případě posuzována k okamžiku rozhodování o případném spojení exekučních řízení. Je tedy zcela irelevantní, zda (typicky) osoby stojící na straně oprávněného byly v nalézacím řízení totožné, avšak následně ve vztahu k některému z dotčených řízení došlo k postoupení pohledávky, event. k záměně ve smyslu ustanovení § 107a občanského soudního řádu apod.
- [4] Zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Nejvyšší soud ČR ve svém Stanovisku sp.zn. Cpjn 200/2005, bod X., v rámci otázky tzv. procesního nástupnictví (analogicky ve vztahu k problematice spojování exekučních řízení) uvedl, že v rámci exekučního řízení je exekuční soud oprávněn rozhodovat „do nařízení exekuce (včetně), a jelikož pak následuje stadium provedení exekuce, otevírá se prostor pro rozhodování exekutora... Kritickým mezníkem je okamžik, kdy soud doručil exekutorovi usnesení o nařízení exekuce, jelikož od něj exekutor „provádí“ exekuci tím, že vydává exekuční příkazy (§ 44 odst. 3, § 47 odst. 1 ex. ř.).“
- [6] Proti usnesení, kterým rozhodující subjekt rozhoduje o (ne)spojení exekučních řízení, sice není přípustné odvolání, event. jiný opravný prostředek, vyjma ústavní stížnosti. Stávající judikatura však na tomto místě stanovuje, že v případě, že nedojde ke spojení exekučních řízení, nebo dojde, ale některý z účastníků řízení s tímto nesouhlasí, může se tento účastník bránit podáním námitek proti příkazu k úhradě nákladů exekuce (Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 1473/2008, ze dne 23. 7. 2009.).
- [7] Viz například nálezy Ústavního soudu ČR sp.zn. II.ÚS 2780/10, ze dne 7. 6. 2011; nálezy Ústavního soudu ČR sp.zn. I.ÚS 2013/10, ze dne 8. 9. 2011; nálezy Ústavního soudu ČR sp.zn. IV.ÚS 247/11, ze dne 19. 10. 2011; či nálezy Ústavního soudu ČR sp.zn. II. ÚS 2013/10, ze dne 8.9.2012.
- [8] Zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Zákon č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- [10] Opětovně je na tomto místě totožnost účastníků spojovaných řízení posuzována k okamžiku, kdy dochází ke spojování příslušných exekučních řízení. Je tedy zcela irelevantní, zda účastníci dotčených řízení byli totožní například v nalézacím řízení, avšak pro účely exekučního řízení již totožní nejsou (typicky v důsledku postoupení pohledávky, záměny dle ustanovení § 117a občanského soudního řádu apod.).
- [11] Dodala bych - za předpokladu, že tento soudní exekutor bude provedením exekuce vůbec pověřen.
- [12] Vydání usnesení o spojení exekučních řízení však i v tomto případě považuji za žádoucí, byť jeho povaha bude čistě deklaratorní, a to už minimálně z důvodu snazší orientace ve spojeném řízení. Současně s vydáním usnesení o spojení považuji za nutné zvážit, zda by na tomto místě společně s usnesením o spojení neměla být vydána i výzva k dobrovolnému splnění „dospojované“ povinnosti ve smyslu ustanovení § 46 odst. 6 exekučního řádu. Osobně se domnívám, že by tomu tak být mělo.

[13] Tento typ spojování exekučních řízení již posuzuje totožnost účastníků řízení nikoliv k okamžiku, kdy dochází ke spojení exekučních řízení, resp. kdy je rozhodováno o spojení exekučních řízení, nýbrž jej pro něj relevantní, zda byli účastníci totožní na samotném počátku věci, tj. v době vzniku vymáhané pohledávky.

[14] Zákon č. č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

[15] Zákon č. č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

[16] Je nutné si uvědomit, že vedení spojeného exekučního řízení je právně, organizačně i technicky značně náročné (a to nejen finančně).

Tento příspěvek vychází mj. i z článku téže autorky: KONEČNÁ, P. Právní úprava spojování exekučních řízení. Komorní listy. 01/2013. Praha: Exekutorská komora ČR. 2013. s. 52-56. MK ČR E 19153.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci – kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)